

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 4.3.2020
COM(2020) 91 final

Priporočilo

PRIPOROČILO SVETA

za odpravo čezmernega javnofinančnega primanjkljaja v Romuniji

{SWD(2020) 53 final}

Priporočilo

PRIPOROČILO SVETA

za odpravo čezmernega javnofinančnega primanjkljaja v Romuniji

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 126(7) Pogodbe,

ob upoštevanju priporočila Komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) V skladu s členom 126 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) se države članice izogibajo čezmernemu javnofinančnemu primanjkljaju.
- (2) Pakt za stabilnost in rast temelji na cilju zdravih javnih financ kot sredstvu za izboljšanje pogojev za stabilnost cen in močno trajnostno rast, ki prispeva k ustvarjanju delovnih mest.
- (3) Svet je [17. marca] 2020 v skladu s členom 126(6) PDEU odločil, da v Romuniji obstaja čezmerni primanjkljaj.
- (4) V skladu s členom 126(7) PDEU in členom 3(4) Uredbe Sveta (ES) št. 1467/97¹ mora Svet na zadevno državo članico nasloviti priporočila z namenom, da se stanje čezmernega primanjkljaja v danem roku odpravi. V priporočilu mora biti določen rok največ šest mesecev, v katerem mora zadevna država članica sprejeti učinkovite ukrepe za odpravo čezmernega primanjkljaja. Poleg tega bi moral Svet v priporočilu za odpravo čezmernega primanjkljaja zahtevati, da država članica doseže letne proračunske cilje, ki na podlagi napovedi, na kateri temelji priporočilo, ustrezajo minimalnemu letnemu izboljšanju njenega strukturnega salda, tj. ciklično prilagojenega salda brez enkratnih in drugih začasnih ukrepov, za vsaj 0,5 % BDP, ki je referenčna vrednost.
- (5) V skladu z zimsko napovedjo Komisije iz leta 2020, razširjeno z javnofinančnimi spremenljivkami do leta 2022, je napovedana realna rast BDP v letu 2019 znašala 3,9 %. Ob predpostavki nespremenjene politike Komisija napoveduje, da se bo realna rast BDP umirila, vendar bo ostala stabilna pri 3,8 % v letu 2020 ter 3,5 % v letih 2021 in 2022. Po eni strani bi znatne fiskalne spodbude v okviru sedanjih politik še naprej spodbujale zasebno potrošnjo, po drugi strani pa bi nadaljnje povečevanje javnofinančnega primanjkljaja zmanjšalo zaupanje potrošnikov in vlagateljev v vzdržnost rasti gospodarstva. Posledično bi se naložbe zmanjšale, saj bi zasebni vlagatelji upoštevali povečanje makroekonomskih neravnotežij. Prispevek neto izvoza naj bi v obdobju, ki ga zajema napoved, ostal negativen, saj na izvoz še vedno vpliva šibko zunanje povpraševanje, medtem ko uvoz podpira zasebna potrošnja. To bi še poslabšalo že tako visok primanjkljaj na tekočem računu.

¹ UL L 209, 2.8.1997, str. 6.

- (6) Vlada je 10. decembra 2019 sprejela in Parlamentu poslala fiskalno-proračunsko strategijo za obdobje 2020–22 (v nadaljnjem besedilu: fiskalna strategija), s popravljenim cilnim primanjkljajem sektorja država v višini 3,8 % BDP v letu 2019, kar je nad referenčno vrednostjo 3 % BDP. Ta popravek, ki je višji od prvotno načrtovanih 2,8 % BDP v letu 2019, je temeljil na podatkih o izvrševanju proračuna za tekoče leto. Fiskalna strategija je bila sprejeta 18. decembra 2019.
- (7) Zimska napoved Komisije iz leta 2020, razširjena z javnofinančnimi spremenljivkami do leta 2022, predvideva, da bo primanjkljaj sektorja država ostal nad referenčno vrednostjo 3 % BDP v celotnem obdobju, ki ga zajema napoved. Komisija ob predpostavki nespremenjene politike napoveduje primanjkljaj sektorja država v višini 4,0 % BDP v letu 2019, 4,9 % v letu 2020, 6,9 % v letu 2021 in 7,7 % v letu 2022. Strukturni primanjkljaj naj bi se poslabšal za 1,0 % BDP v letu 2019, za nadaljnjih 1,9 % BDP v letu 2021 in za dodatnih 0,8 % v letu 2022. Povečanje primanjkljaja, ki ga je napovedala Komisija, je večinoma posledica znatnega povečanja pokojnin, uvedenega poleti 2019. Višja poraba za pokojnine bi k povečanju primanjkljaja prispevala 0,9 odstotne točke BDP v letu 2020, 1,7 odstotne točke BDP v letu 2021 in 1,1 odstotne točke BDP v letu 2022. Po ocenah bo podvojitev otroškega dodatka, ki naj bi začela veljati avgusta 2020, povzročila letne proračunske stroške v višini 0,6 % BDP. Vlada v fiskalni strategiji predvideva primanjkljaj sektorja država v višini 3,6 % BDP v letu 2020, 3,4 % v letu 2021 in 2,8 % v letu 2022. Na podlagi vladnih ocen bi to pomenilo strukturno prilagoditev v višini 0,3 % v letu 2020, 0,2 % v letu 2021 in 0,6 % v letu 2022. Popravek v fiskalni strategiji je večinoma posledica odhodkov. Kot delež BDP se bodo predvidoma zmanjšali zlasti odhodki za sredstva za zaposlene, za blago in storitve in za kapitalsko porabo, ki ni sofinancirana iz EU. Nižja napoved primanjkljaja v fiskalni strategiji v primerjavi z napovedjo Komisije izhaja iz bolj optimističnih osnovnih makroekonomskih projekcij v fiskalni strategiji in dejstva, da fiskalna strategija ne upošteva fiskalnega učinka nekaterih sprejetih ukrepov, medtem ko načrtovano zmanjšanje tekočih odhodkov ni v celoti podprto s sprejetimi ali verodostojno napovedanimi ukrepi in ga zato v napovedi Komisije ni bilo mogoče v celoti upoštevati.
- (8) Dolg sektorja država je v Romuniji leta 2018 znašal 34,7 % BDP. V skladu z napovedjo Komisije naj bi se dolg sektorja država v letu 2022 povečal na 46,6 % BDP in torej ostal pod referenčno vrednostjo iz Pogodbe.
- (9) V skladu s členom 3(4) Uredbe Sveta (ES) št. 1467/97 se mora čezmerni primanjkljaj odpraviti v letu po tem, ko je bil ugotovljen njegov obstoj (v tem primeru do leta 2021), razen v posebnih okoliščinah. Prilagoditveno pot bi bilo treba določiti v skladu z Uredbo (ES) št. 1467/97 ob upoštevanju gospodarskega in fiskalnega položaja države članice.
- (10) V sedanjih razmerah take posebne okoliščine v Romuniji obstajajo. Zmanjšanje čezmernega primanjkljaja do leta 2021 bi zahtevalo preveliko fiskalno prilagoditev in povzročilo znatne izgube proizvodnje. Daljša prilagoditvena pot, ki bi sicer še vedno zahtevala znatne letne prilagoditve, bi bolj postopno vplivala na rast in upoštevala dejstvo, da se je proračunsko leto 2020 že začelo. Strukturne reforme, ki se izvajajo vzporedno s fiskalno konsolidacijo, bodo prispevale k zagotavljanju vzdržne odprave čezmernega primanjkljaja. Glede na navedeno in ob upoštevanju gospodarskih in fiskalnih razmer v Romuniji je upravičeno določiti rok za odpravo čezmernega primanjkljaja do leta 2022.

- (11) Za verodostojno in vzdržno prilagoditveno pot v tem roku bi morala Romunija doseči ciljni nominalni primanjkljaj sektorja država v višini 3,6 % BDP v letu 2020, 3,4 % BDP v letu 2021 in 2,8 % BDP v letu 2022, kar je na podlagi napovedi Komisije skladno z nominalno stopnjo rasti neto primarnih javnofinančnih odhodkov² v višini 8,2 % v letu 2020, 5,5 % v letu 2021 in 5,5 % v letu 2022. Takšna stopnja rasti neto odhodkov bo glavni kazalnik za oceno fiskalnega napora, če bo potrebna natančna analiza. Ustrezna letna prilagoditev strukturnega salda znaša 0,5 % BDP v letu 2020, 0,8 % BDP v letu 2021 in 0,8 % BDP v letu 2022. Na podlagi sedanje napovedi ti cilji še vedno omogočajo letno povečanje realnih neto odhodkov. Za doseganje ciljev bo verjetno treba ponovno preučiti veliko zakonsko določeno povečanje pokojnin in druge nedavne ukrepe, ki so povzročili znatno poslabšanje primanjkljaja v osnovnem scenariju.
- (12) Ukrepi za proračunsko konsolidacijo bi morali na splošno zagotoviti trajno izboljšanje, hkrati pa bi morali biti usmerjeni k povečevanju kakovosti javnih financ in krepitvi možnosti za gospodarsko rast.
- (13) Romunija je od leta 2016 sistematično in večkrat odstopala od fiskalnih pravil, določenih v nacionalnem fiskalnem okviru, zaradi česar so v veliki meri neučinkovita. Bistveno je, da Romunija v prihodnosti zagotovi polno uporabo nacionalnega fiskalnega okvira.
- (14) Srednje- in dolgoročno se zdijo tveganja za zdrave javne finance visoka, kar je posledica visokih fiskalnih primanjkljajev in stroškov staranja prebivalstva. Povečanje pokojnin, ki je bilo sprejeto poleti 2019 in bo predvidoma začelo veljati v obdobju 2019–2021, predstavlja velik del teh tveganj. To potrjuje, da je nujno treba v celoti obnoviti dolgoročno vzdržnost javnih financ –

SPREJEL NASLEDNJE PRIPOROČILO:

- (1) Romunija bi morala najpozneje do leta 2022 odpraviti sedanji čezmerni primanjkljaj.
- (2) Romunija bi morala doseči ciljni nominalni primanjkljaj sektorja država v višini 3,6 % BDP v letu 2020, 3,4 % BDP v letu 2021 in 2,8 % BDP v letu 2022, kar je v skladu z nominalno stopnjo rasti neto primarnih javnofinančnih odhodkov v višini 8,2 % v letu 2020, 5,5 % v letu 2021 in 5,5 % v letu 2022, in ustreza strukturni prilagoditvi v višini 0,5 % BDP v letu 2020, 0,8 % BDP v letu 2021 in 0,8 % BDP v letu 2022.
- (3) Romunija bi morala opredeliti in strogo izvajati ukrepe, ki so potrebni za odpravo čezmernega primanjkljaja do leta 2022. Ukrepi za konsolidacijo proračuna bi morali zagotoviti trajno izboljšanje brez oviranja rasti. Romunija bi morala vse izredne prihodke uporabiti za zmanjšanje primanjkljaja.
- (4) Svet je določil, da mora Romunija do 15. septembra 2020 sprejeti učinkovite ukrepe in v skladu s členom 3(4a) Uredbe (ES) št. 1467/97 podrobno poročati o konsolidacijski strategiji za izpolnitev ciljev. Nato bi morali romunski organi poročati o napredku pri izvajanju teh priporočil vsaj vsakih šest mesecev, dokler ni čezmerni primanjkljaj odpravljen.

² Neto primarne javnofinančne odhodke sestavljajo vsi javnofinančni odhodki brez odhodkov za obresti, odhodkov za programe Unije, v celoti izravnanih s prihodki iz skladov Unije, in nediskrecijskih sprememb pri odhodkih za denarna nadomestila za brezposelnost. Nacionalno financirane bruto investicije v osnovna sredstva so porazdeljene na obdobje štirih let. Diskrecijski ukrepi na strani prihodkov ali zakonsko določena povečanja prihodkov so vračunani. Enkratni ukrepi na strani prihodkov in na strani odhodkov so pobotani.

Poleg tega bi morali romunski organi zagotoviti polno uporabo nacionalnega fiskalnega okvira. Za zagotovitev uspešnosti strategije za konsolidacijo javnih financ je pomembno tudi podpreti konsolidacijo javnih financ s celovitimi strukturnimi reformami v skladu s priporočili Sveta, naslovljenimi na Romunijo v okviru evropskega semestra, zlasti s tistimi, ki se nanašajo na postopek v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji.

To priporočilo je naslovljeno na Romunijo.

V Bruslju,

*Za Svet
Predsednik*